

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що ефективність організації самостійної роботи буде залежати від застосування запропонованих заходів і сприятиме більш об'єктивному оцінюванню завдань самостійної роботи та підвищенню якості навчання.

О. І. Яроменок, канд. філол. наук, доцент
кафедри міжнародної економіки

ІНДИВІДУАЛЬНА КОНСУЛЬТАЦІЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Серед різноманітних форм навчального навантаження викладачів ВНЗів особливе місце посідає індивідуальна консультація.

Лекція, практичне заняття, іспит — ці форми складають той ланцюг, без якого навчальний процес взагалі неможливий.

Інша справа — індивідуальна консультація. Вона досить часто ігнорується, або зводиться до формального виконання обов'язків: прийшов викладач на кафедру відсидів визначений час і пішов додому або кудись ще у власних справах.

А, втім, це майже єдина можливість індивідуального, спілкування коли консультація дозволяє не тільки зняти невизначеності, що виникли при підготовці розділів дисципліни, яку несе в аудиторію викладач, а й суттєво позитивно вплинути на світогляд і культурний розвиток студента — особистості, яка тільки формується. Тому від викладача залежить ступінь активності формування майбутнього фахівця.

Проводячи індивідуальні консультації на II — III курсах викладач може вирішити цілу низку проблем, а саме:

- навчити ефективному пошуку потрібної інформації;
- рекомендувати періодичні видання, інші джерела інформації з метою перманентного моніторингу економічного життя країни і світу;
- навчити структурній побудові виступу, реферату, доповіді на науково-практичній конференції, культурі полеміки;
- навчити культурі конспектування лекцій, підручників, наукових джерел;
- навчити логіці мислення та мистецтву аналізу.

Крім цього, викладач опосередковано може визначити:

- схильність студента до науково-дослідницької роботи;
- здатність встановлювати зв'язки між явищами, поняттями, фактами, цифрами.

Якщо в студента у наявності подібні здібності, є сенс поступово залучати його до участі у первинній розробці кафедральних наукових тем, включаючи його до складу референтних груп. Якщо студент нормально включається в процеси досліджень, його навчання, крім вирішення традиційних завдань, так би мовити «класичних», тобто оволодіння конкретною спеціальністю, набуває додаткових якостей.

Наприклад, студент визначає тему магістерської дипломної роботи як продовження своєї наукової роботи. Тобто, дипломна робота стає вирішальною перед вступом до аспірантури. Або студент, поряд із навчанням, починає співпрацювати з фірмою, яка має розвинені міжнародні економічні відносини — відбувається процес поглибленої спеціалізації.

Так консультація, індивідуальна робота із студентами може привести до забезпечення кафедр здібного молоддю.

Хочеться вказати ще на одну можливість використання консультацій. Але для цього варто зробити один відступ. Коли видатний американський фізіолог XX століття Уолтер Кеннон (1871—1945), який майже піввіку вів наукові дослідження і викладав у Гарвардському університеті, у 70 років залишив кафедру і лабораторію, йому, як він писав, важко було залишити звичну діяльність і студентську аудиторію особливо на початку навчального року. Далі цитую: «Тут його несподівано запросив інший університет — Нью-Йоркський — тепер вже у якості “візитуючого професора”». Він знов опинився перед студентами, однак без зобов’язання читати систематичний курс лекцій з певного предмета. Заняття зводилися переважно до консультацій і бесід про науку з молодими дослідниками...

Кеннон побудував свої заняття на тому, що не розповідав про те, що студенти могли прочитати у певних джерелах. Він почав передавати молодим свій досвід, розповідав про те, чого у ВНЗах не вчать. Результатом цих занять стала книга «Шлях дослідника». В ній він розглядав такі питання:

- готовність до занять наукою;
- благоприємні і неблагоприємні обставини для цих занять;
- проблеми наукового спілкування;
- роль здогадок й раптових знахідок;
- зв’язок дослідження й викладання, тобто життя вченого

Кеннон розглядав у всій її складності з точки зору психології й соціології творчості.

Таким чином, консультація може стати не лише дієвим інструментом сприяння фаховому навчанню майбутнього спеціаліста, але й стартовим майданчиком для розвитку здібностей молодого поповнення науки.